

Grundläggande svenska för grundlärare med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 4-6, I

Basic Swedish for Teachers Working in Grades 4 to 6, I

15 högskolepoäng

15 credits

Ladokkod: 114624

Version: 3.0

Fastställt av: Utskottet för utbildningar inom pedagogik och lärande 2015-11-24

Gäller från: VT 2016

Nivå: Grundnivå

Huvudområde (successiv fördjupning): Svenska (G1N), Svenskämnets didaktik (G1N)

Utbildningsområde: Undervisning 63%, Verksamhetsförlagd utbildning 37%

Ämnesgrupp: Svenska/Nordiska Språk

Förkunskapskrav: Godkänt resultat från all VFU i tidigare termin inom ramen för Grundlärarutbildning med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 4-6, 240 högskolepoäng.

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Innehåll

Studenten ska genom ämnesteoretiska studier öka sin beredskap att undervisa i svenska. Studenten ska också börja se sig själv som blivande lärare i svenska och därmed utveckla ett ämnesdidaktiskt perspektiv på svenska, svenska som andraspråk och språkutveckling samt utveckla förmåga att skapa goda och stimulerande lärandemiljöer för elever med fokus på måloppfyllelse i grundskolans år 4-6. Svenskundervisningen studeras både i ett historiskt och i ett genusperspektiv. I kursen läses och diskuteras aktuell forskning gällande teorier kring läs- och skrivutveckling. I detta sammanhang tas även läs- och skrivsvårigheter upp liksom på vilket sätt elever med denna problematik kan få hjälp. Vidare problematiseras tolkningsprocessen utifrån perspektiv som kön, klass, etnicitet. De nordiska språkens uppbyggnad samt de nationella minoritetsspråken är också innehåll i kursen. Barnlitteraturens betydelse för språkutvecklingen och skolans möjligheter att tillvarata barns användande av digitala redskap och multimodala erfarenheter kommer också att belysas som en viktig utgångspunkt för att skapa kreativa och utmanande språkliga miljöer för alla elever. Kursen tillhandahåller litteraturvetenskapliga begrepp för analys av skönlitteratur och litteraturdidaktiska metoder för arbete med skönlitteratur i skolan. Vikt kommer också att läggas vid studentens egen skrivprocess och muntliga framställning inbegripet responsarbete. Detta sker genom analys och produktion av texter inom olika genrer och texttyper samt en problematisering av hur lärare kan stödja elevers läs- och skrivutveckling genom olika genrepedagogiska modeller ur ett enspråkigt såväl som flerspråkigt perspektiv. I anslutning till studierna av texttyper, genrer och genrepedagogiska modeller behandlas även det svenska språksystemet utifrån olika aspekter, med särskilt fokus på för läs- och skrivutvecklingen relevanta begrepp så att studenten börjar bygga upp sitt yrkesspråk. Perspektiv som estetiska uttrycksformers potential i ett lärandesammanhang samt vikten av att en inkluderande undervisning genomsyrar hela kursen.

Mål

Studenten skall efter kursen kunna:

- redogöra för innehållet i de nationella styrdokumentet som är relevant för svenskämnet i årskurs 4-6 och för hur synen på svenskämnet har förändrats över tid med fokus på språkets funktionella och formella aspekter
- beskriva kunskapsinnehåll samt kravnivåer gällande de nationella proven i svenska samt didaktiskt reflektera över dessa
- problematisera dagens mångkulturella skola utifrån perspektiven kön, genus, klass och etnicitet samt synliggöra skolans möjligheter att möta elever inom ramarna för en inkluderande undervisning
- visa kunskaper om de nordiska språkens uppbyggnad samt redogöra för de nationella minoritetsspråken och deras ställning i samhället
- visa grundläggande kunskaper om läs- och skrivinlärning samt läs- och skrivsvårigheter och synliggöra vikten av att välja stöd och förebyggande åtgärder utifrån varje elevs behov

- redogöra för hur det svenska språket är uppbyggt och fungerar, såväl fonologiskt, morfologiskt, syntaktiskt, semantiskt som pragmatiskt
- analysera och producera texter i tal och skrift inom olika genrer och texttyper, samt bearbeta och analysera texter till innehåll och form, såväl andras som egna efter respons
- redogöra för hur olika genrer och texttyper kan utnyttjas för främjande av alla elevers läs- och skrivutveckling utifrån didaktisk forskning samt exemplifiera hur sådan undervisning kan arrangeras i årskurs 4-6
- beskriva olika möjligheter att tillvarata elevers erfarenhet i undervisningen samt exemplifiera hur digitala redskap och estetiska uttrycksformer kan användas för att stimulera och utveckla elevers läs- och skrivutveckling
- använda en grundläggande litteraturvetenskaplig terminologi vid analys och samtal kring skönlitterära texter samt utifrån ett historiskt, lingvistiskt, estetiskt, ideologiskt och interkulturellt perspektiv kritiskt reflektera över hur text producerar mening
- i samråd med VFU-lärare och med stöd i svensksdidaktisk forskning samt utifrån relevanta styrdokument för ämnet svenska, formulera mål, planera, leda, genomföra, utvärdera och dokumentera undervisning i svenska med fokus på målpuppfyllnad för alla elever i åk 4-6
- planera och genomföra intervjuer gällande barns läs- och skrivutveckling samt analysera och utvärdera denna utveckling utifrån forskningsbaserade bedömningsverktyg med fokus på progression och utveckling
- använda digitala redskap i undervisningen
- i mötet med elever och kollegor använda ämneskunskaper och ämnesdidaktiska begrepp i ett relevant yrkesspråk

Undervisningsformer

Föreläsningar, workshops, seminarier, studiegruppsarbete och verksamhetsförlagd utbildning.

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.

Examinationsformer och betygsskala

Individuell skriftlig tentamen, enskilda skriftliga inlämningar, deltagande i seminarier med paper, workshops och studiegruppsarbete samt närvaro på och omdöme från verksamhetsförlagd utbildning.

Vid ett underkänt betyg på verksamhetsförlagd utbildning har studenten rätt till ytterligare ett praktiktillfälle.

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Se bilaga.

Studentinflytande och utvärdering

Före kursstart inbjuds studenterna till kursplaneringsmöte. Utvärdering sker muntligt i grupp vid kursråd under kursens gång samt individuellt skriftligt vid kursens slut. Resultat av utvärderingarna presenteras i kursrapporten och återkopplas till studenterna via kursens konferenssystem och via Institutionen för pedagogikens hemsida. Utvärderingen ligger till grund för planeringen nästa gång kursen ges.

Övrigt

Kursen ingår i Grundlärarutbildning med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 4-6, 240 hp.

Bilaga: Litteraturlista för Grundläggande svenska för grundlärare med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 4-6, I (114624)

Boglund, Ann & Nordenstam, Anna (2010). *Från fabler till manga: litteraturhistoriska och didaktiska perspektiv på barn- och ungdomslitteratur*. 1. uppl. Malmö: Gleerups, kap. 1, 9 (66 s)

Bolander, Maria (2012). *Funktionell svensk grammatik*. 3. uppl. Stockholm: Liber, kap. 1-5 (148 s)

Bolander, Maria (2012). *Funktionell svensk grammatik. Övningsbok*. 3. uppl. Stockholm: Liber (utdrag, ca 16 s)

Einarsson, Jan (2009). *Språksociologi*. 2., [rev.] uppl. Lund: Studentlitteratur, kap. 1-5, 7-9, 13 (227 s)

Jacobson, Christer (2006). Hur kan vi se på läs- och skrivsvårigheter? *Dyslexi: aktuellt om läs- och skrivsvårigheter*, (4) Tillgänglig: http://www.dyslexiforeningen.se/egnafiler/jacobson_hemsidan.pdf (7 s)

Johansson, Britt & Sandell Ring, Anniqa (2012). *Låt språket bära: genrep pedagogik i praktiken*. 3. uppl. Kap. 1-5. Stockholm: Hallgren & Fallgren (94 s)

Kommentarmaterial till kursplanen i svenska. (2011). Stockholm: Skolverket. Tillgänglig: www.skolverket.se/publikationer?id=2567 (31 s)

Lundberg, Ingvar (2010). *Läsningens psykologi och pedagogik*. 1. utg. Stockholm: Natur & kultur (189 s)

Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011. (2011). Stockholm: Skolverket. Tillgänglig: www.skolverket.se/publikationer?id=2575 Kap. 1-2 (13 s) samt kursplan för kursen relevanta ämnen

Lökensgard Hoel, Torlaug (2001). *Skriva och samtala Lärande genom responsgrupper*. Lund: Studentlitteratur (278 s)

Modell för utredning av läs- och skrivsvårigheter (2012). Stockholm: Svenska dyslexiföreningen. Tillgänglig: http://www.dyslexiforeningen.se/egnafiler/utredningsmodell_2012.pdf (12 s)

Nya språket lyfter!: bedömningsstöd i svenska och svenska som andraspråk för grundskolans årskurs 1-6. Rev. uppl. (2012). Stockholm: Skolverket
Tillgänglig: <http://www.skolverket.se/publikationer?id=2474> (111 s)

Wolf, Lars (2002). *Läsaren som textskapare [Elektronisk resurs]*. Lund: Studentlitteratur (202 s)

Ytterligare litteratur i form av kopierat material tillkommer enligt lärarens anvisningar (ca 100 s)